

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «СУЧАСНІ МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВО- ПРАВОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

кафедра філософії права
та юридичної логіки

Статус дисципліни – вибіркова
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – право (08)
Спеціальність – право (081)
Освітня програма – право
Форми здобуття вищої освіти – денна, заочна
Мова навчання – українська
Форма підсумкового контролю – залік

Полудьонна Наталія Станіславівна

кандидат психологічних наук, доцент
професор кафедри

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FelzmLEAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Роговенко Марія Михайлівна

кандидат педагогічних наук, доцент

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=29KUFIMAAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон

Тел.: 249-09-69

Електронна адреса

Е-mail: k014@naiau.kiev.ua

Розклад навчальних занять

Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 811,
819

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників кафедри)
з 14:00 до 16:30

Онлайн:

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є опанування знаннями з організації науково-дослідної діяльності, сприяння розвитку наукового світогляду і творчого мислення.

Тривалість – 3 кредити, загальна кількість годин – 90; годин аудиторних – 30, самостійної роботи – 60.

Форми та методи навчання – денна, заочна; бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Система поточного контролю : усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою. *Методи поточного контролю* : усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; захист проектів (презентацій); поняттєве вправлення; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). *Методи підсумкового контролю*: усна відповідь або тестування.

Пререквізити: «Юридична компаративістика», «Правові інструменти альтернативного вирішення спорів».

Постреквізити: «Публічне право: практика тлумачення і застосування», «Нормотворча діяльність».

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання («hard skills»)

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
Для здобувачів вищої освіти ступеня вищої освіти магістр зі спеціальності право (081)	
ПРН 1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.	Загальна компетентність, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти: ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК 2. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні. ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ПРН 3. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.	Спеціальні (фахові, предметні)

ПРН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

ПРН 6. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

ПРН 7. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

ПРН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

ПРН 12. Проводити порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів права різних правових систем, враховуючи взаємозв'язок правової системи України з правовими системами Ради Європи та Європейського Союзу.

ПРН 14. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

компетентності :

ФК9. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

СК13. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформацію, ідеї, зміст проблем та характер оптимальних рішень з належною аргументацією.

ФК14. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на відповідні суспільні відносини.

ФК15. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, враховуючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та вмотивованості.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
Тема 1. Методологія науково-дослідної роботи	Семінарські заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи навчання: частково-пошукові; <i>словесні методи</i> (розповідь-пояснення), <i>наочні</i>	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції До 1 семінарського заняття: 1. Здійснити порівняльний аналіз фундаментальних та прикладних форм наукових досліджень. 2. Здійснити порівняння запропонованих науковцями визначень поняття «методологія». Оберіть з них, на вашу думку, більш

	<p>(ілюстрація), <i>практичні</i> (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправління.</p>	<p>зрозуміле. Відповідь обґрунтуйте.</p> <p>3. Схематично зобразити структуру методології та охарактеризувати її складові.</p> <p>4. Для дискусії обґрунтуйте відповідь на питання:</p> <p>- Чи може методологія науки існувати як самостійна підсистема прийомів та засобів пізнання?</p> <p>5. Виявити особливості наукового пізнання (робота у підгрупах).</p> <p>6. Наведіть приклади відомих вам наукових шкіл з галуззю «Права» та оформіть в таблицю за схемою: лідери, досліджувані проблеми, послідовники лідера(учні).</p> <p>До 2 семінарського заняття:</p> <p>1. Провести класифікацію наукових досліджень за ознаками:</p> <ul style="list-style-type: none"> -за напрямом розвитку виробництва; -за ступенем важливості; -за науковим рівнем; -за джерелом фінансування. <p>2. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень.</p> <p>3. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.</p> <p>4. Розробити структурно-логічну схему «Двоконтурна структура процесу пізнання». Обґрунтувати свою позицію.</p> <p>5. Групова робота з нормативними документами. Завдання: проаналізувати функції державних органів щодо організації та управління наукою в Україні; Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність» щодо суб'єктів НДД.</p>
<p>Тема 2. Планування, організація та здійснення науково-правових досліджень.</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування;</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції</p> <p>Під час семінарського заняття :</p> <p>1. Провести класифікацію наукових досліджень за ознаками: за</p>

	<p>Методи навчання: бінарні, частково-пошукові; <i>словесні методи</i> (лекція, розповідь-пояснення), <i>наочні</i> (ілюстрація), <i>практичні</i> (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправляння.</p>	<p>напрямом розвитку виробництва; за ступенем важливості; за науковим рівнем; за джерелом фінансування.</p> <p>2. Визначити спільні методологічні підходи і універсальні послідовні процедури наукових досліджень.</p> <p>3. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень.</p> <p><i>Завдання до 1 практичного заняття</i></p> <p>1. Скласти розширений план дослідного етапу наукового дослідження на довільно обрану тему відповідно до спеціальності.</p> <p>2. Виконання вправ з формулювання наукового результату та визначення форми реалізації результатів наукового дослідження.</p> <p>3. Створити структурно-логічну схему етапів проведення наукових досліджень.</p> <p>4. Виконання вправ з формулювання наукового результату та визначення форми реалізації результатів наукового дослідження.</p> <p><i>Завдання до 2 практичного заняття</i></p> <p>1. Аналіз авторефератів з метою порівняння логічної структури організації наукового дослідження.</p> <p>2. Визначити спільні методологічні підходи і універсальні послідовні процедури наукових досліджень.</p> <p>3. Тестування з теми.</p>
<p>Тема 3. Форми наукових документів: вимоги та внутрішня логіка</p>	<p>Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування</p> <p>Методи: проблемні, активні та інтерактивні, (синтез думок), складання коментованої схеми навчального питання.</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції</p> <p>Під час семінарського заняття :</p> <p>1. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з теми.</p> <p>2. Опрацювати ДСТУ 3008-95 «Документація. звіти у сфері науки і техніки.//Структура і правила оформлення». гармонізований з</p>

		<p>міжнародним стандартом ISO 5966:1982 «Documentation Presentation of scientific and technical reports» – Видання офіційне – Київ, щодо подання і оформлення наукових звітів.</p> <p>3. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій.</p> <p><i>Завдання до 1 практичного заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Складання словника категоріально-поняттєвого масиву з теми навчальної дисципліни. 2. Написання есе (рецензію) на запропоноване джерело наукової інформації. 3. Виконання вправ з оформлення посилань на різні форми наукових публікацій. <p><i>Завдання до 2 практичного заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Написання анотації на запропоновану статтю (окремий розділ навчального посібника Колесников О.В. Основи наукових досліджень. 2-е вид. випр. та доп.: навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 144 с.). 2. Здійснити аналіз запропонованого наукового тексту та знайти функціонально-лексичні та логічні помилки. 3. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.
<p>Тема 4. Загальна характеристика методів наукових досліджень</p>	<p>Практичне заняття: індивідуальні та групові завдання</p> <p>Методи навчання: бінарні, частково-пошукові; словесні методи (розповідь-пояснення), наочні (ілюстрація), практичні (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні)</p>	<p>Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції</p> <p><i>Завдання до 1 практичного заняття</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Здійснити ранжування за глибиною змісту понять “науковий метод”, “метод”, “метод науки”, “методика”. 2. Застосування статистичного методу для досліджуваного явища з метою підтвердження його стабільності чи динаміки (за

	<p>(дискусія); інформаційні й евристичні, метод термінологічного управління.</p>	<p>власним вибором).</p> <p>3. Здійснити порівняльний аналіз методів узагальнення та порівняння.</p> <p>4. Здійснити порівняльний аналіз переваг та недоліків методів: спостереження, анкетування, опитування, тесту, експерименту. Результати оформити у таблицю.</p> <p><i>Завдання до 2 практичного заняття</i></p> <p>1. Застосовуючи метод експертних оцінок, дайте висновок щодо досліджуваних фактів (за власним вибором). Результат візуалізувати у вигляді діаграми (графіка, шкали).</p> <p>2. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись із специфікою методу бесіди/інтерв'ю, їх дослідницькими функціями. Виокремити алгоритм підготовки до бесіди/інтерв'ю з респондентом та вступу з ним у контакт.</p> <p>3. Використовуючи порівняльно-правовий метод пізнання проаналізуйте систему джерел права у правових системах романо-германського типу.</p> <p><i>Завдання до 3 практичного заняття</i></p> <p>1. Розробити план власної бесіди/інтерв'ю з респондентами (5-10 осіб). Провести бесіду/інтерв'ю із фіксацією результатів. Здійснити їх належну обробку.</p> <p>2. У процесі самостійного опрацювання спеціальної літератури (2-5 найменувань за вибором) ознайомитись зі специфікою методу анкетування. Визначити основні види анкет та їх значення в процесі проведення наукового дослідження.</p> <p>3. Підібрати два типи анкет (з відкритими та закритими запитаннями). Провести анкетування (5-10 осіб) із фіксуванням результатів, здійснити їх належну обробку.</p>
--	--	---

Основні інформаційні джерела

1. «Про наукову і науково-технічну діяльність»: Закон України № 848 – VIII від 26.11.2015 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2016. – № 3.
2. Грабченко А.І., Федорович В.О., Гаращенко Я.М. Методи наукових досліджень: Навч. посібник. – Х.: НТУ «ХПІ», 2009. – 142 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобань О. П. Методологія наукових досліджень : Навчальний посібник. Вид-во: Право, 2019. – 368 с.
4. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 7-є видання, перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2010. – 295 с.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

– мультимедійний проєктор, комп'ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.nai.au.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);

- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;

- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;

- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;

- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів) 60%					Підсумковий контроль (залік)	Сума
T1	T2	T3	T4	Самостійна робота	40%	100%
10	10	15	15	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано

60-65		Е	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення дисципліни

Розробники:

_____ **Наталія ПОЛУДЬОННА**

_____ **Марія РОГОВЕНКО**

Силабус схвалено на засіданні кафедри філософії права та юридичної логіки
Національної академії внутрішніх справ
протокол від 16 вересня 2021 року, № 2.

Завідувач кафедри філософії права
та юридичної логіки

(підпис)

Віталій КРАВЕЦЬ